

Råd för att undvika onödiga läkemedelskostnader

Läkemedelskostnaderna ökar, främst på grund av att nya medicinskt välmotiverade men kostsamma läkemedel introduceras. För att skapa utrymme att använda de nya läkemedlen gäller det att undvika alla onödiga kostnader för läkemedel. Som ett stöd i arbetet att se över sin verksamhets läkemedelsanvändning har läkemedelskommitténs arbetsutskott listat några områden där det kan vara lämpligt att börja. Listan är till stor del inspirerad av en liknande sammanställning från Region Skåne, men anpassad till Region Kronobergs förhållanden och läkemedelsrekommendationer.

Allmänna råd för klok läkemedelsbehandling

- Följ [Rekommenderade läkemedel i Kronoberg](#) och använd ordinationsmallar i Cosmic.
- Följ rekommendationer från NT-rådet: se [Nationellt ordnat införande av läkemedel](#)

Vid varje patientmöte som involverar läkemedelsbehandling

- Finns indikation för läkemedlet fortfarande?
- Utvärdera effekt och biverkningar
- Ompröva behandling och doser regelbundet
- Skriv inte ut större mängder än vad som beräknas gå åt
- Skriv alltid ut aktuell läkemedelslista till patienten
- När behandling sätts ut ska recept makuleras

Terapiområden

Allergi

- Välj i normalfallet vanliga tabletter med desloratadin vid förskrivning av antihistaminer till vuxna. Munsönderfallande tabletter är ca tre till fem gånger dyrare än vanliga tabletter.
- Tänk på gränslinjen mellan recept och egenvård. Recept bör inte utfärdas vid sjukdomstillstånd av egenvårdskaraktär som beräknas gå över inom 4 veckor med receptfri medicinering. [Riktlinje om förskrivning av receptfria läkemedel](#)

Diabetes

- Följ Region Kronobergs [behandlingsalgoritm vid diabetes typ 2](#). Utvärdera och ompröva insatt behandling regelbundet.
- Välj NPH-insulin (Humulin NPH) framför långverkande insulin (Abasaglar) vid diabetes typ 2 (om ej problem med nattliga hypoglykemier). Det kostar ungefär hälften så mycket för motsvarande mängd insulinheter.

- Välj Abasaglar i första hand vid ordination och förskrivning av långverkande insulin. Det är cirka 15% billigare än Lantus.
- Välj Insulin lispro Sanofi (20% billigare än Humalog) alternativt Insulin aspart Sanofi (25% billigare än Novorapid) vid förskrivning av snabbverkande insulinanalog.
- Förskriv teststickor med förnuft. Följ Region Kronobergs upphandlade sortiment.

Frakturprevention

- Vid användning av zoledronsyra (infusion) eller Prolia (injektion) ska läkemedlet i normalfallet rekvireras och inte skrivas på recept. Läkemedlen är upphandlade i Region Kronoberg vilket innebär att kostnaden vid rekvisition är lägre än vid receptförskrivning. [Riktlinje: Rekvisition av läkemedel vid besök på vårdenhet \(157742\)](#)
- Undvik slentrianmässig förskrivning av kalcium och vitamin D utan samtidig behandling med skelettstärkande medel eller verifierad brist

Hjärta-kärl

- Undvik att förskriva fasta kombinationer statin + ezetimib. Det är flerfaldigt dyrare än att förskriva varje substans separat.

Hud

- Tänk på gränslinjen mellan recept och egenvård. Mjukgörande krämer och salvor ska endast förskrivas på recept vid diagnostiserad hudsjukdom eller annan sjukdom med hudkomplikationer. I övrigt hänvisas till egenvård.

Matsmältningsorganen

- Undvik slentrianmässig förskrivning av protonpumpshämmare (PPI) då dessa är svåra att sätta ut. Generellt misstänks en stor överanvändning av PPI till patienter som behandlas under för lång tid eller helt saknar indikation för behandling med PPI. Vid tveksam indikation bör man prova att avsluta behandlingen genom att trappa ut läkemedlet ([Patientbroschyr: "Att sluta med protonpumpshämmare"](#))

Neurologi

- Förskriv aktivt generiskt levetiracetam, lamotrigin, gabapentin och pregabalin då dessa inte är automatiskt utbytbara på apotek.

Obstruktiva lungsjukdomar

- Säkerställ att patienten kan använda sin inhalator på rätt sätt. Informera och instruera! Använd gärna [Medicininstruktioner.se](#)
- Välj Bufomix Easyhaler vid förskrivning av kombination LABA/ICS. Ca 25% billigare än Symbicort Turbuhaler.
- Välj Braltus Zonda vid förskrivning av LAMA i pulverinhalator vid KOL. Ca 20% billigare än Spiriva Handihaler.

Smärta

- Förskriv generiskt gabapentin vid neuropatisk smärta (ej automatiskt utbyte på apotek).
- Pregabalin är inget rekommenderat läkemedel vid neuropatisk smärta. Glöm inte risken för missbruk. Om förskrivning ändå sker, välj generiskt pregabalin (ej automatiskt utbyte på apotek).

Vitaminer

- Undvik slentrianmässig förskrivning av B-vitaminer utan konstaterad brist. Utvärdera behovet vid oklar indikation.

Ögon

- Receptförskrivning av tårsubstitut är endast motiverat för patienter med sjukligt torra ögon eller där det av andra skäl är medicinskt motiverat att substituera tårar.

TNF-hämmare och perorala JAK-hämmare

Subkutana TNF-hämmare

- Vid val mellan etanercept eller adalimumab (där båda är lämpliga val) bör adalimumab väljas i första hand.
- **Byte till biosimilar bör göras för alla patienter där det inte finns särskilda skäl som talar mot ett byte.**
- Rekommenderade biosimilarer:
  1. Adalimumab
    1. **Imraldi eller Hyrimoz** (välj 6-pack vid kontinuerlig behandling, gäller båda)
    2. **Amgevita** (välj 6-pack vid kontinuerlig behandling) *främst till patienter som redan står på Amgevita, här lönar sig inte ytterligare ett biosimilarbyte*
  2. Etanercept
    1. **Benepali** (välj 12-pack vid kontinuerlig behandling)
    2. **Erelzi om Benepali av någon anledning inte kan väljas**
- Originalpreparaten Humira och Enbrel är nu de klart dyraste alternativen för respektive substans. Vid val av rekommenderade biosimilaralternativ premierar vi de läkemedel som har ett lågt listpris men väger också in kostnad efter återbäring.
- Förskriv endast i undantagsfall övriga subkutana TNF-hämmare - Simponi (golimumab), Cimzia (certolizumab) – då de är avsevärt mycket dyrare än samtliga fabrikat av adalimumab och etanercept.

JAK-hämmare

- När det är motiverat att använda en JAK-hämmare rekommenderar NT-rådet att Jyseleca eller Rinvoq väljs i första hand eftersom de är mer kostnadseffektiva alternativ än Olumiant. Uppdaterad säkerhetsinformation för Xeljanz gör att läkemedlet inte rekommenderas som ett förstahandsalternativ. [Jyseleca \(filgotinib\), Olumiant \(baricitinib\), Rinvoq \(upadacitinib\) och Xeljanz \(tofacitinib\) för behandling av måttlig till svår reumatoid artrit \(janusinfo.se\)](#)